

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

40. ÉVFOLYAM

1974. AUGUSZTUS—SZEPTEMBER

6. SZÁM

“Jól van, jó és hű szolgám...”

1974. augusztus 1. Ezt a napot az élet és halál Ura írta be nemcsak Egyed Aladár volt gyülekezetei, hanem az egész egyház könyvébe. Ekkor zárta be hűséges szolgájának szemét az ő Ura, hogy maga elé hívja számadásra.

A clevelandi “Grace” kórházban egy csütörtöki nap délutánján ért véget földi vándorlása. Talán van valami jelképes abban, hogy a kórház neve: Kegyelem, az a szó, mely oly sokszor hangzott el ajkán a Krisztusban kapott kegyelemről szólva.

Egyed Aladár 1890. március 24-én született Soltvadkerten, Egyed Dávid és Joó Vilma házasságából. Apja az ottani evangélikus iskola tanítója volt, de három évvel később Rozsnyóra helyezték, az ev. árvaház vezetésére. Így került Egyed Aladár a Felvidékre, ahová élete végéig el nem szakadó szálak fűzték. A rozsnói ev. gimnázium után teológiai tanulmányait az ősi Eperjesen végezte. Geduly Henrik püspök avatta pappá 1913-ban, majd Rozsnyóra küldte segédlelkésznek. 1914. augusztus 22-én feleségül vette Krausz Vilmát, miután a sajjögömöri egyház meghívta lelkészének. Első gyülekezetében 17 évig szolgált. Trianon és a csehszlovák megszállás éveiben rettenthetetlen bátorsággal harcolt magyar népe elnyomatása ellen. A Felvidék új urai végül is 3 havi börtönbüntetéssel sújtották. Kiszabadulása után, 1931-ben a szegedi ev. egyház hívta meg, ahol 11 évig dolgozott fáradhatatlanul, közben, mint a csanád-csongrádi egyházmegye esperese is. 1942-ben Ordass Lajos későbbi püspök gyülekezetét vette át Cegléden, majd 1944-ben Kapi püs-

EGYED ALADÁR
1890—1974

pök táborig lelkészi szolgálata részt vett be. Így került ki Németországba, ahol az otthoni egyházi főhatóság megbízásából az Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat vezetője volt Asbóth Gyula v. táborig alesperessel együtt. 1949-ben jött ki Amerikába, s itt már nem vállalt önálló lelkészi szolgálatot, hanem a nyugat-clevelandi ev. egyházhoz került, mint a gyülekezet lelkészének megbecsült munkatársa, irodavezető és templomi organista.

Egyed Aladár nemcsak odahaza, hanem Németországban és Amerikában is sok orgonahangversenyt tartott, áldott művészete sokak számára volt élő bizonyágtéves. Számos egyházi és hazafias zenedarabot írt. “A mélységből kiáltok Hozzád,

Uram” c. dialógus-oratóriumát a csikági zeneakadémia Kodály-díjjal jutalmazta. Amerika-szerte végzett a gyülekezetekben evangélizáló és vendégigehirdetői szolgálatot. Sokszor prédikált a magyar rádiókban. Három évig szerkesztője, 1963-tól az utóbbi időkig főmunkatársa volt az Erős Várnak.

Előljárt az egyházak ökumenikus kapcsolatai szorgalmazásában, különösen római katolikus—protestáns téren, ahol Király Kelemen ferences páterrel való együttműködése sok jó eredménnyel járt.

Lelkes támogatója volt minden nemes nemzeti ügynek, de szívéhez mégis legközelebb volt a szeretett Felvidék sorsa, melyről sok előadása és írása tanúskodott.

Sokoldalú áldott tevékenységében sohasem a maga hasznát és dicsőségét kereste, hanem Megváltó Uráét, a Krisztusét! Életében, szolgálatában méltó társa és segítőtje volt hitvese. Emigrációban töltött éveinek legnagyobb boldogsága bizonyára az volt, amikor Miklós fiuk, aki orvos, az 1956-os szabadságharc után családjával együtt Clevelandba érkezett.

A nyugat-clevelandi gyülekezet 1969 végén, amikor előrehaladott kora arra kérészerítette, hogy az egyházi munkát abbahagyja, szeretettel és tisztelettel adózott neki és ünnepi ebéden köszönt meg hű szolgálatát. Az átnyújtott díszoklevél Egyed Aladárt, mint a gyülekezet “Pastor Emeritus”-át tüntette ki.

Ezután már a naplemente évei következtek. A test fokozódó gyengeségéhez járult az a lelki csapás is, amit jó barátja és példaképe, Túróczy Zoltán ny. püspök halálának

híre jelentett számára. Márciustól kezdve többször kórházba kellett szállítani, de a szerető szívek aggodalma és az orvosok tudománya már nem hosszabbíthatta meg teremtő Urától kapott földi idejét.

Ravatalához zarándokolt a város magyarsága, református és római katolikus lelkészek, a magyar szervezetek képviselői. A temetést megelőző este rövid áhítat volt lelkésze, Juhász Imre, valamint a hozzá különösen meleg barátság szálaival fűzött Asbóth Gyula detroiti lelkész szolgálatával, aki 1 Pt 1:24—25 (Meggzárád a fű és virága elhull, de az Úr beszéde megmarad örökké.) alapján szólt: "Egyed Aladár Isten igájában a részére adott napiparancsnak igyekezett engedelmes végrehajtója lenni. Ez a parancs napról napra újabb és újabb feladatok elvégzésére hívta. Ezért sohasem várta tétlenül a szolgálat alkalmait, de mindig türelmetlenül kereste azokat..." Az áhítat után dr. Somogyi Ferenc tanár mondott búcsúztatót az Árpád Akadémia és a Szent László Lovagrend részéről, majd Sirchich László, a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmánya üv. elnöke tolmácsolta a felvidékiek gyászát. V. Gárgyán Imre dr. a szegeiek nevében szólt és a város színeiből összeállított kis zászlót helyezett el a koporsóra, Feketéné Nagy Margit pedig Ceglédről hozott hazai földet tett párnája alá.

A nyugat-clevelandi egyház templomában augusztus 3-án de. ½11-kor megtartott temetési istentiszteleten nagy gyülekezet vett részt. Igét a gyülekezet lelkésze hirdetett Lk 2: 29 alapján:

Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat a te beszéded szerint, békességben, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet.

"Evangélikus lelkész temetésén ne legyen a szomorúság az alaphang, hanem a hálaadás, a diadalé: hangozzék a győzelmi hír egy Úra szolgálatában elégett diadalmas életről! Erről tanúbizonysággal szolgálhatnának többen azok közül, akik tegnap este és ma itt vannak ezen a temetésen, akik Egyed Aladár lelképásztori munkájának gondozottjai voltak a 61 esztendő alatt, amióta Geduly püspök a szolgálatra kibocsátotta őt: mindegyik állomáshelyéről, Sajógömörrel, Szegedről,

Ceglédről, Bajorországból vannak itt olyanok, akiket keresztelt, esketett, akik oly sokszor hallották tőle a hirdetett evangéliumot és a koporsók mellett az örök élet ígérését, akiknek szívét megnyitotta az ő ajkáról elhangzott köszöntés: Kegyelem és békesség nektek...

De leghosszabb ideig ez a nyugat-clevelandi gyülekezet mondhatta magáénak mindazt a kincset — örökkévaló értéket —, melyeket a gazdagon ajándékozó Úristen az ő kezéből adott tovább minékünk. Két évtizeden át mind elődömmek, mind nekem, megbecsült munkatársunk volt, atyai jóbarát, aki mindig mellettünk állt és szeretve intett, tanácsolt sokszor göröngyös útunkon. Istentől kapott esodálatos zenei tehetségét is az Úr szolgálatában gyümölesztette. Mint egyházi zeneszerző és orgonaművész nemcsak az esztétikai szépség élvezetét adta, hanem a zenében is hitéről tett bizonyosságot.

Sokat kellene még elmondanunk irodalmi tevékenységéről egészen felvidéki éveitől kezdve, majd különösen az Erős Vár hasábjain, mint szerkesztő és főmunkatárs: hány messzire szétszört testvérnek hirdette Krisztust a nyomtatott betű segítségével!

Nemzetének forró szeretete is példaként áll előttünk. Ha egy mondatba foglalhatnánk mindazt, amit egyházának és magyar népének jelentett, akkor talán így fogalmazhatnánk meg: Krisztusának és magyar népének hű szolgálója volt!

Isten hívó szava elhangzott, 84 földi esztendő immár az örökkévalóságban folytatódik. Mint egykor a jeruzsálemi templomban mondotta az agg Simeon, akinek megadatott, hogy meglássa a gyermek Jézust, erre a mi nagyon megfáradt, sokáig szenvedett testvérünkre is vonatkozik az ige: **Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat a te beszéded szerint, békességben, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet.**

Mostan jött meg az Úrtól rendelt idő, az az óra, amikor a mi teremtő Urunk, aki idehelyezett bennünket ebbe a világba, azt mondja: Elég immár... És mi alázatos hittel elfogadjuk döntését.

Beszéded szerint: Isten ígéje világosan örök életet ígér mindazoknak, akik Jézus Krisztusban, mint Megváltójukban hisznek.

Békességben. Ez nemcsak a megnyugvást jelenti, mert Isten úgy ad békességet, ahogyan a világ azt nem adhatja: megbékéltet bennünket Önmagával. Krisztusnak a kereszten hozott áldozata révén

állt helyre a béke Isten és ember között. Kész a bűnbocsánat a megtérőnek.

Látták szemeim az üdvösséget. Aki Jézust látta, az üdvösséget látta. Azt mondja az apostol, hogy ebben az életben csak mintegy tükör által, homályosan látnunk, de egykor majd színről-színre, teljes valójában látjuk az üdvösséget, melyet Isten készített el az őt szeretőknek.

Egyed Aladár nagyon jól tudta és hirdette, hogy az üdvösség nem emberi vélt jóságunk jutalma, hanem **egyedül kegyelemből** lehet a miénk. És mi is jól tudjuk és valljuk, hogy amikor ő majd számadásra Isten elé áll, lehullanak róla azok az emberi érdemek, amelyeket mi olyan nagyoknak látunk, és nem marad más az Isten előtt, mint a bűnbocsánatra és kegyelemre szoruló ember. Hiszünk, hogy az ítéletnél odaáll Egyed Aladár mellé az a Valaki — a megdicsőült Krisztus —, akinek viszont elegendők az érdemei ahhoz, hogy Isten azt mondhassa Egyed Aladárnak: fiam, menj be a te Urának örömébe!

Mi pedig, akik Isten akaratából még több-kevesebb ideig itt maradunk, **hálát** adunk Istennek ő érte szolgálatáért, példájáért, a sok-sok áldásért, **hálát** ad az evangélikus anyaszentegyház, **hálát** adnak volt gyülekezetei, barátai és szolgatársai, de elsősorban a szűkebb család. **Örvegyének,** Vilma néninek egyedül Isten adhat vigasztalást. Hat évtized házastársi közössége és szeretetben való összefonódottsága után bizony megrendít, amikor egyedül kell maradni. De Isten maga a találkozás és a kapcsolat, az Ő tulajdonában élnek az élők és benne pihennek az elhunytak, mint erről bizonyára sok közös imádságban együtt tehettek vallomást. Megrendítő Miklós fia és menyé, Baba számára, amikor a nagyon szeretett édesapa és após, aki mindent megtett és áldozattal megadott fiának, amit csak tudott, többé nem lesz velük. — De a szeretetben eltöltött életnek a gazdagsága és melegsége a síron túl is megmarad. Isten, aki maga a szeretet, átöleli az élőket és holtakat a maga örökkévaló szeretetében. Unokái: Sarolta (Polónyi Zoltánné) és Andrea, nagyapjuknak szemefénye, aki élete alkonyán anyai örömet és boldogságot talált bennük. Életüket irányítsa Isten felé a Krisztusra mutató nagyapának szolgálata és emléke. Továbbá a Ferenczy és Polónyi családok, távolabbi rokonok, a nyugat-clevelandi evangélikus gyülekezet, annak presbitériuma és egyesületei, mindnyájan Isten ígérétében bízva bo-

esátjuk el halottunkat, a Jézus Krisztus által elkészített örökélet bizonyos reménységében.

Nagytisztelétű Egyed Aladár hosszú vándorutat járt meg. Sokszor megharcolta a hit harcát, sokszor győörték kétségek. Ezért volt olyan nagyon kedves éneke a soron következő 414-es, amelyik ezt így fejezi ki: "Hitem pedig, mint a változó hold, hamar elfogy, tölte alig hogy volt..." De ez a mi kedves testvérünk, barátunk és pástorunk kétségei között sem engedte el, hanem nagyon erősen fogta Jézusának kezét. És úgy hiszünk, hogy most már az Ő Ura fogja erősen a kezét, hogy soha el ne engedje! Ámen."

Brachna Gábor főesperes így búcsúzott el lelkészársától:

"Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia nevében (mely az LCA szerveként közvetve tagja az Evangélikus Világszövetségnek; ez utóbbi tagegyháza révén a világ minden táján élő magyar evangélikusokat magába foglalja), mint a Konferencia elnöke szeretném vázolni a gyászoló hívek előtt Egyed Aladár lelkésztestvérem életútját szolgálatán keresztül.

Egykor káplánja voltam s 40 éven át tanítványa. Emberi életünk eszköz Isten kezében s tetteinkben és életünkkel sugározzuk az Ő dicsőségét és szolgáljuk embertársainkat. Sikerek és elbukások nyomán egyaránt Istent dicséjük s neki köszönjük meg azt a kegyelmet, ami egy hívő ember életét a mulandóságból az örök élet felé viszi.

Koporsójára két családnak a könnyei hullanak: a szűkebb családé és rokonoké, majd a magyarság nagy családjában a különösen is vesztes magyar evangélikus egyházé.

Pontosan negyven évvel ezelőtt, külföldi utamról hazatérve, egyházi beosztást kerestem a Bányakerület püspökénél, Raffay Sándornál, aki a több esábitó lehetőség között Egyed Aladár szegedi esperest úgy említette, mint akitől a legtöbbet lehet tanulni s akit a legkiválóbbnak tart. Egyed Aladártól sokat tanultam és 40 évi ismeretségünk alatt sokszor fordultam hozzá tanácsért. Asbóth Gyula őt 45 éves lelkési jubileuma alkalmával a hit, a szeretet, az engedelmisség, a harc és a bűnbánat emberének rajzolta meg. Saját tapasztalatom ehhez azt teszi hozzá, hogy ő az egyes ember megértő pástora volt. Segédlelkészeit a szórványokba küldi, hogy a kiesi közösségeket ápolják.

Az egyes ember gondját mindenek fölé helyezi. Egy valaki 20 évig kereste őt, hogy megköszönhesse, hogy ott állott ágya mellett, amikor összetört testének sebeit tisztították altatás nélkül, majd pedig, mikor állapota válságosra fordult, saját vére átömlesztésével mentette meg életét.

Egyed Aladár, a lelkipásztor, gömöri népével volt, amikor koporsó nélkül temették halottaikat a nagy nyomorúságban. De intette is őket akkor az apostol szavaival, hogy "a Lélekben buzgók legyenek" (Rm 12:11), és a történelem példáival, amikor a régi időköt idézte e szavakkal: "míg kelyhök fából volt, szívök arany vala, mihelyt kelyhök arannyá lett, szívök fává keményedett". A hit mellett magyarságában is erősítette gyülekezetét, mondván — Anyák, apák, ifjak és lányok, vigyázókká, örtüzek mellé állítottak titeket, hogy a nemzeti lélek tüzeit őrizzék a családi házban, egyházban, közsgben, társadalomban és államban. Ha körülöttek minden és mindenki levetkőznék a magyar életet, ti akkor is hívő magyar szívvel és zengő magyar nyelvvel... imádkozzatok Istenhez egy szebb jövőért.

Egyed Aladár magyar szolgálata abban az időben kenyeré és szabadsága elvesztését jelentette. A megszállott Felvidékről menekülnie kellett, megvonták kongruáját, elvették nyugdíj-jogosultságát. A szlovenszkóiak hangja a Prágai Magyar Hírlapban szólalt meg, amely beszédeit, tetteit, műveltségét, szellemi kiválóságát így jellemezte: "Egyed Aladár annyira különb volt nálunk, hogy példája ösztönzött, ragyogott, melegített és bátorított... A magyarnak ő volt a karója, melyre támaszkodott az észbontó viharban."

Élete új körülményei között — Magyarországon, Németországban és itt — következetes maradt meggyőződéséhez. Mindig az egyénhez szólt: amikor beteget vitt amerikai kórházi szolgálata alatt a műtőbe, vagy az orgonához ült, hogy lelkét melódiába öntse, mindig simogatta árva magyar népét.

Az életrajzírók gyakran két életről beszélnek, amikor az élettársról, a hitvesről emlékeznek meg. Pedig a kettő Isten rendjében olyan eggyé lesz. Komolyan hiszem, hogy Isten maga választotta ki Egyed Aladár mellé őrangyalként egyik leghűségesebb, legodaadóbb gyermekét erre a szolgálatra Vilma néni személyében. Hálat adunk menynei Atyánknak, hogy az ő szolgálata olyan nemes, olyan áldottan

papnéhoz illő, oly vonzóan igaz és hitben engedelmes volt, hogy mindenki számára példa lehetett. Amikor az emberi gondok árnyékában könnyek hullottak, Vilma néni a Krisztus keresztségére nézett és tovább hordozta családjá és hitvese gondjait.

Záró gondolatként hadd említsem meg azt, amiért a legnagyobb köszönettel tartozunk Istenünknek: a Krisztus véréből hófehérre mosott kegyelmi talár őt is, az ő emberi gyarlóságait is betakarja, amikor Isten előtt áll. — Egy alkalommal az apokrifusokból merített írásomban így jellemeztem az Úr előtt álló lelkésztestvérünket: Egyed Aladár "szószólója volt azoknak, akik nem szólhattak, vagy nem voltak képesek a szólásra." Most ő áll némán menynei Atyánk előtt, de van Szószólója, az Úr Jézus Krisztus személyében."

Az istentisztelet végén a koporsó körül álló nyolc Luther-kabátos lelkész (Asbóth Gyula, Bernhardt Béla, Brachna Gábor, Juhász Imre, Kiss Samu, Markovits Pál, Rönkös Károly és Turcsányi Gyula) ajkáról szólt Luther énekének biznyságtévése:

**Erőnk magába mit sem ér,
Mi csakhamar elesnénk;
De küzd velünk a hős vezér,
Kit Isten rendelt mellénk.
Kérdezed: ki az?
Jézus Krisztus az,
Isten szent Fia,
Az ég és föld Ura,
Ő a mi diadalmunk.**

Majd elindult a temetési menet hosszú kocsisora, hogy utolsó földi útján a templomból a West Park temetőbe vigyék, ahol Juhász Imre szolgálataival helyezték el koporsóját az 5. tagozat 125. parcellájában, az 1-E számú sírban.

A hálás emlékezés virágait az Erős Vár olvasói is odateszik Egyed Aladár haló poraira, Jézusunk szavával: *Jól van, jó és hű szolgálóm... menj bé a te Uradnak örömébe!* (ze)

HAZAI VENDÉGEINK

A július végén az Egyesült Államokban tartott EVSsz végrehajtó bizottsági ülés kapcsán D. Káldy Zoltán püspök, Teol. lic. Pósfay György, az EVSsz latinamerikai titkára, valamint Deák Ödön egyváradai ev. lelkész a clevelandi Első Egyház, ill. a pittsburghi gyülekezet vendége volt.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

A „Lutheran Church in America”

Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P.O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the

Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,

bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 6. (172) Vol. 40

AUGUST-SEPTEMBER 1974

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid

at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja egy évre csak 3 dollár. Szíveskedjenek a lejárt előfizetéseket késedelem nélkül beküldeni a fenti címre.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségére különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a “Zip Code” szám feltüntetésével együtt! Az újságot “Zip Code” szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is; pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónában azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland O. 44102

Isten irgalmában bizakodva, szomorú szívvel jelentjük, hogy

nemes hanyi EGYED ALADÁR

evangélikus lelkész

a csanád—csongrádi egyházmegye örökös tb. főesperese, tartalékos táborigazgató, a Nyugat-Clevelandi Evangélikus Egyház “Pastor Emeritusa” és v. orgonistája, az *Erős Vár* v. szerkesztője, majd főmunkatársa, érdemkereszt Szent László lovag —

1974. augusztus 1-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

Ravatalon feküdt a clevelandi Bodnár temetkező kápolnájában, ahol Juhász Imre lelkész és Asbóth Gyula v. táborigazgató végezte a szolgálatot.

Temetése a nyugat-clevelandi egyház templomából történt augusztus 3-án, Juhász Imre lelkész és Brachna Gábor főesperes szolgálatával. Utolsó földi nyugvóhelye a clevelandi West Park temetőben van.

Gyászolja:

felesége, sz. Krausz Vilma, kivel az Úr jóságából hatvan esztendővel élt házasságban;

fia, Miklós; menyje, Sarolta;

unokái, Sarolta (férj. Polónyi Zoltánné) és Andrea;

nászasszonya, özv. Ferenczy Sándorné;

a Ferenczy és Polónyi családok;

unokatestvérei és rokonai Magyarországon és Csehszlovákiában;

valamint nagy baráti és munkatársi köre.

“Viszontlátásra: Jézusunknak oldalán!”

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálásan köszönöm mindazok szeretetét, akik a Teremtő Urához immár visszatért férjem betegsége és temetése idején mellettünk álltak és együttérző vigasztalással enyhítették a bánat súlyos terhét.

Külön köszönöm Nt. Juhász Imre lelkész úrnak a kórházi látogatásokat, és hogy az Úrvacsora szentségével készítette fel férjemet az örökkévalóság útjára, majd pedig a temetési szolgálatok során az evangélium üzenetével vigasztalta a gyászoló családot. Ugyanígy köszönöm Nt. Brachna Gábor főesperes úr és Nt. Asbóth Gyula lelkész úr látogatásait és szolgálatait, akik igaz baráti és testvéri módon osztoztak fájdalunkban.

Köszönöm az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciához és a más egyházakhoz tartozó lelkészeknek, az egyesületi vezetőknek és mindenkinek, hogy a ravatalnál és a temetésen megjelentek, vagy búcsúztatót mondtak. Ezúton tudok csak köszönetet mondani a számtalan jóbarát-

nak és ismerősnek, akik levélben, telefonon, vagy személyesen fejezték ki részvéteiket.

Hálás köszönet Bodnár Lajosnak a temetés kegyeletes rendezéséért és mindazoknak, akik emlékadományt küldtek Egyházunk, illetve az ERŐS VÁR részére, vagy virágot helyeztek el a ravatalon.

özv. Egyed Aladárné

AZ AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS KONFERENCIA kétévenkénti közgyűlését, mely az idén esedékes, elhalasztották. Az új dátum még nem ismert, valószínűleg 1975 késő tavaszán tartják meg a közgyűlést.

PAPP JÁNOS LÁSZLÓ evangélikus lelkész több hónapos súlyos betegsége után ismét tart istentiszteleteket a Rochester (NY) és környéki magyarok számára.

MAGYAR LELKÉSZEK
AZ EVSZ GENFI KÖZPONTJÁBAN

Teol.Lic. Pósfay György

A legnagyobb protestáns felekezet, a 75 milliót meghaladó evangélikusság összekapcsoló szerve a Genfben székelő Evangélikus Világszövetség. Örömmükre szolgál, hogy magyarországi egyházunk szerte a világban a magyarnyelvű evangélikusok jelentős részt vállalnak a világszervezet munkájából. Egyházi téren való nemzetközi megbecsülésünket bizonyítja, hogy az EVSZ több fontos vezető állását magyar ev. lelkészek töltik be. Illő, hogy mi is számon tartsuk őket. Személyünket és munkakörüket időről-időre lapunk hasábjain ismertetjük.

Július végén szerkesztőségünk kedves vendége volt Pósfay György evangélikus lelkész, aki olvasóink előtt is ismeretes, mert lapunk hasábjain már számos írása jelent meg.

Pósfay György 1921. június 18-án született Budapesten, ahol elemi- és középiskoláit is végezte. A lelkészi pályára a M. Kir. Erzsébet Tudományegyetem soproni Evangélikus Teológiai Fakultásán készült és 1943-ban Raffay Sándor püspök szentelte lelkésszé. Először Szegedre helyezték, mint segédlelkészt, majd az ostrom és a szovjet megszállás idején Budapesten szolgált a fasori, józsefvárosi és kelenföldi gyülekezetekben. 1946 novemberében egy akkor még ritka külföldi ösztöndíjjal Leskó Bélával együtt kijutott Svédországba, ahol az uppsalai egyetemen folytatta tanulmányait. Az egyháztörténelem nagy napjainak volt tanúja 1947-ben: jelen volt az Evangélikus Világszövetség alakuló gyűlésén a svédországi Lundban. Ugyancsak résztvett az Egyházak Világtanácsa Amszterdamban tartott első nagygyűlésén 1948-ban. Közben alkalma volt az amerikai Rock Island-i szemináriumot meglátogani. Amerikai útja során a legtöbb magyar gyülekezetet felkereste és előadásokkal és igehirdetéssel szolgált.

1948 őszétől kezdve a lundi egyetemen készült a teológiai licenciátus fokozat megszerzésére, innen hívta meg dr. Leffler Andor a clevelandi Első Egyház segédlelkészének 1950

januárjában. 1952 szeptemberében a National Lutheran Council Venezuelába küldte, hogy résztvegyen az ottani többnyelvű gyülekezet megszervezésében. Így lett a caracasi "Feltámadás" evangélikus egyház (közös evangélikus-református) magyar gyülekezetének első rendes lelkésze, ahol 19 esztendeig szolgált. Szükség szerint végzett szolgálatot a többnyelvű egyház skandináv, német, amerikai és spanyolnyelvű istentisztelein is. 1964/65 folyamán ideiglenesen Svédországban tartózkodott, hogy az EVSZ-től kapott ösztöndíjjal befejezhesse a 15 évvel azelőtt megszakított tanulmányait. A lundi egyetem elfogadta "Az egyház egyetemessége Luther teológiájában" c. 475 oldalas értekezését, melynek alapján kapta meg a doktorátus előtti Teol. Lic. fokozatot. Délamerikai szolgálata idején az Üzenet c. venezuelai lap szerkesztője volt, cikkei jelentek meg továbbá az ERŐS VÁR, Lutheran World, Útitárs hasábjain, valamint svéd és spanyol egyházi folyóiratokban.

1971 óta Genfben működik, mint az EVSZ Egyházi Együttműködési Osztálya latinamerikai titkára. Három évre szóló megbízatását nemrégén újabb 3 esztendőre meghosszabbították. Feladata a dél- és középamerikai evangélikus egyházakkal való kapcsolatok fenntartása, azok érdekeinek képviselése a genfi központban és az egyházak közötti együttműködés kifejlesztése a kontinensen belül és azon kívül. E minőségében évente 2-3-szor egy-egy hónapot Dél-Amerikában tölt, ahol a helybeli országok egyházakat, az ún.

önálló elismert gyülekezeteket és az egyházi intézményeket látogatja. Itt jegyezzük meg, hogy Délamerikában három magyar evangélikus gyülekezet is van: Buenos Aires, Caracas (ev.ref.), és Sao Paulo. A magyar reformátusok ugyancsak három gyülekezettel rendelkeznek: Sao Paulo, Buenos Aires és Montevideo (ref. és ev.).

Fenti utazásai mellett időnként Európa különböző országaiban és Északamerikában is jár szolgálati kiküldetésben s ha útja olyan vidékre viszi, ahol magyar gyülekezetek vannak, azokat is igyekszik felkeresni. Így pl. ez év májusában a svédországi, július-augusztusban a clevelandi Első és a New Brunswick-i gyülekezetben tartott istentisztelet. Ezenkívül szűkebb "házájában", a svájci magyar protestánsok között is szolgál istentiszteletekkel és előadásokkal.

Koppányi Emesével 1959-ben kötött házasságát Isten két leánygyermekkel áldotta meg: a 13 éves Évával és a 7 éves Klárával.

AZ EGYHÁZ HÍREI

VATIKÁN

● A harmincéves háború folyamán 1631-ben kivégzett Liborius Wagner jezsuita szerzetes boldoggáavatása kapcsán VI. Pál pápa sajnálatosan azt a benyomást keltette beszédében, hogy a keresztény egység csak Rómához való visszatérés útján jöhet létre. Annak idején Wagner evangélikus családból származván würzburgi egyetemi tanulmányai során katolizált.

● Jóllehet a vegyesházasságok ügyében kibocsátott pápai intézkedésből bizonyos — ha nem is mélyenjáró — engedmények olvashatók ki, a magyarországi r.k. püspöki kar vonatkozó végrehajtási utasítása továbbra is merő, a vegyesházasságok oktalan megterhelését fenntartó álláspontot képvisel.

● 1973 végével a r.k. lelkészek száma 3 ezerrel háromszáznegyvenháromezerre csökkent. Ezzel szemben a világ r.k. népessége ötmillióval 548,290.000-re növekedett. Mindez többek között azt jelenti, hogy Európában átlag 1250 hívőre jut egy-egy plébános, míg Észak-Amerikában csupán 4750 hívőre.

EGYHÁZTÖRTÉNETI NAPTÁR

AUGUSZTUS

2. Százhatvan évvel ezelőtt, 1814. augusztus 2-án született a szépassági Igló városában **Tavasi (Teichengraber) Lajos**, a pesti, majd iglói evangélikus gimnázium tanára és igazgatója, a haladó magyar pedagógia úttörője, az első egyetemes tanítógyűlés szervezője (†1877).

4. Kétszáz éve, 1774. augusztus 4-én iktatták be Eperjesen a tiszakerületi püspöki tisztebe **Fábry Gergely** eperjesi lelkészt (1718–1791).

16. Száz éve, 1874. augusztus 16-án született Rohoncon **Ziermann Lajos** soproni lelkész, majd esperes. Több évtizeden át elnöke volt az Egyetemes Gusztáv Adolf Gyámintezetnek, a mai Gyülekezeti Segély elődjének (†1952).

26. Gályarabságra ítélt lelkészeink és tanítóink lipótvári szenvedéseiről többek között ezt írta háromszáz éve **Kocsi Csergő Bálint** pápai rektor: "Augusztusnak 26. napján 1674-ben egy Ploss Maximilián nevű káplár által mind hívattatnak a colonellus háza eleibe; az holott leültetnek a porba, onnan Kubinyi István és Kellio (jezsuita) eleibe behívattatnak egyenkint, kik kérdéssel examináltattak, igaz lelkek esméretik és száz pálcáknak ígéreték alatt... ki tudna, hogy a rebelleseknek pénzt adott volna? Mennyit? És vajon nem adott-e ő maga?...". **Bod Péter** fordítása.)

29. Kétszázhuszonöt évvel ezelőtt, 1749. augusztus 29-én halt meg Pozsonyban **Bél Mátyás** lelkész, iskolaigazgató, korának egyik legnagyobb tudósa, a korai felvilágosodás képviselője (sz. 1684).

30. Négy száz éve, 1574. augusztus 30-án született **Szenczi Molnár Albert** református lelkész, a nagy székelly származású nyelvtudós, filozófus, zsoltárköltő, író és műfordító (†1639).

SZEPTEMBER

8. Négy százötven éve 1524. szeptember 8-án nyílt meg **Rákos mezején** az az országgyűlés, amely első ízben mondta ki határozatban, amit azután az 1525:4. törvénycikk törvényerőre is emelt: "A lutheránusok... mind megégetendők".

12. Százhuszonöt éve, 1849. szeptember 12-én szervezte meg **Lóhe Vilmos** német lelkész (1808–1872) Neuendettelsau-ban a "lutheri szellemű bel- és külföldi társaságot".

A nyugat-német posta erre az alkalomra szép emlékbélyeget adott ki.

14. Kilencven évvel ezelőtt, 1884. szeptember 14-én halt meg Eperjesen **Vandrák András**, az eperjesi Evangélikus Kollégium kiváló professzora, pedagógiai és filozófiai író, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a jénai és budapesti egyetemek bölcsészkarának tiszteletbeli doktora (sz. 1807).

17. Négy száz éve fejezték le, majd égették meg Bécsben az ausztriai reformáció első vértanúját. **Tauber Gáspár** jó módú bécsi polgárt.

27. Százhuszonöt éve, 1849. szeptember

Levelésládá

Nagytisztelétű Szerkesztő Úr!

Az **ERŐS VÁR** egyik utóbbi számában **Bernhardt Béla** megkérdőjelezte a hazai, egyházi vonatkozású hírek tárgyilagosságát. Nekem is hasonló tapasztalataim vannak. Példaként hozom fel a tavaly elhunyt dr. Lotz János professzor halál-hírét.

Előre bocsátom, hogy ez a híres tudós iskolatársam volt a bonyhádi evangélikus gimnáziumban, ahol egy évvel fölöttem járt. Naponta találkoztunk. Szegény szülők tehetséges gyermeke és az intézet ösztöndíjas növendéke volt. Mindenki fényes karriert jósolt Jánosnak és nem is csalódtunk benne. 1956-tól haláláig a New York-i Columbia Egyetemen az általános nyelvészet professzora volt. A Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta. Nemzetközi tekintély, mind a magyar nyelvkutatás, mind az összehasonlító nyelvtudomány területén.

Szép nekrológot írt róla az itteni Reformátusok Lapjában **Molnár Ágoston**, aki a Rutgers Egyetemen a "Hungarian Studies Foundation" igazgatója s amely intézmény 1968-ban a "George Washington Award"-dal tüntette ki dr. Lotz Jánost. Ez a megemlékezés magától értetődően felsorolja Lotz iskoláit, köztük a bonyhádi ev. gimnáziumot.

Ezzel szemben a hazuról mindenkinek küldött propaganda-lap, a Magyar hírek cikke szerint János barátom, úgy látszik, annyira tehetséges volt, hogy a somogyvámosi elemi után egyenesen a Pázmány Péter Tudományegyetemre került. Az iskolák felsorolásából szépen kihagyták a bonyhádi evangélikus gimnáziumban eltöltött nyolc ösztöndíjas esztendőket. Az elvük, úgy látszik, hogy ha az elvett egyházi iskolákról hallgatnak, azok nem is léteztek.

De most nézzük az érem másik oldalát, ami tulajdonképpen e levél megírására

27-én halt meg szabadságharcunk leverőjének, Haynau osztrák tábornoknak egyik üldözőttje és áldozata **Lórintsék Sámuel** lónyabányai evangélikus lelkész, nemzetőr.

29. Százötven éve, 1824. szeptember 29-én halt meg Jolsván gömöri esperesként **Walaszky Pál** tótkomlói, majd cinkotai lelkész, az első rendszeres magyar irodalomtörténet (Conspectus rei publicae literariae in Hungaria... Pozsony, 1785), majd Buda, 1808 írója (Sz. 1742.)

EV. ÉLET

készítetett. A gyanútlan szemlélő szöveghetné, hogy az **ERŐS VÁR** miért nem írt erről a szakmájában világhírű evangélikus tudósról? Olyan gazdagok vagyunk tehetségekben, hogy megengedhetnénk magunknak azt a luxust, megelégedni értékeinkről? Vagy talán éppen az történt, hogy a világhírű professzor nem is volt előfizetője és nem vett tudomást egyetlen magyar evangélikus lapunkról?

Vajjon Lotz János professzor is azok közé a befutott emberek közé tartozott, akiket a siker elvakított és megelégedett az őt ingyen nevelő szegény evangélikus egyházunkról?

Örülnék, ha sikerülne soraimmal néhány jóniszemű evangélikus testvérem szeméit kinyitnom.

De még jobban örülnék, ha jónéhány befutott és egyházáról megelégedező híres testvérem is olvasná ezeket a sorokat.

Őszinte híve:

Egy bonyhádi öregdiák

Gyarmathy Irén

Készülődés

Ül a szobában egyedül, maga.
A férje rég holt, nem várja haza.
Ahány gyermeke, annyi felé jár,
elkopott kulcsa csikorogva zár.

Kevés a munka, kevés a remény,
nagy lábás helyett csak kicsi edény,
kevés a ruha, korhadt a teknő,
sok kicsi gyermek, de gyorsan felnő!

Van idő bőven készülni csendben,
mindenütt mindent elrakni rendben,
kidobni, ami fontos volt, drága,
mi másnak lim-lom s nincsen már ára.

Egy csöpp kis cipő, egy barna hajtincs,
ez minden kincse, egyebe már nincs.

Ül a szobában egyedül, maga,
hol a sok gyermek? Nem járnak haza?

Ül a szobában, nincsen már könnye,
kezében nyitva az Élet Könyve:
s ki egy életen át önmagát adta:
orcáját csak a nap simogatja.

Brunner Emil:

AZ EGYHÁZ

“Hiszek egy közönséges, keresztyén anyaszentegyházat” — így hangzik a közös, keresztyén hitvallás. Ebben a mondatban majdnem minden szó érthetetlen a mai ember és az átlag-keresztyén számára is. Már Luther “vak” szónak nevezte az egyház szót, helyette inkább “a keresztyén nép” kifejezést szerette volna használni. *Egyház* legtöbb nyelven, mint a magyar szentegyház szóban is, templomot is jelent s ezért van az, hogy ha ez a szó elhangzik, majd minden ember arra a nagy, toronyos és harangokkal ellátott házra gondol, ahol vasárnaponként istentiszteletet tartanak. Persze, hogy az is az egyházhoz tartozik s arra emlékeztet bennünket, hogy a legfontosabb az egyházban, melynek jelentősége felől most kérdezősködünk, az evangélium hirdetése. Csakhogy ugyanekkora a félreértés is. Mintha a kis imaház, ott a nagy templom mellett nem lenne ugyanaz! Mintha egyház csak ott lehetne, ahol pap is van. Mit értettek vajon az Újtestamentomban azon a szavon, melyet mi egyházzal fordítunk nyelvünkre? Mi az egyház, melyről a hitvallás beszél?

Egyház görög nyelven “ekklézia”, azt jelenti: a kihívott sereg. Mint ahogy régmúlt időkben a toborzó eljött valamelyik városkába és ott csalogatta, toborozta a fiatal legényeket, valamilyen nagy úr serege számára, úgy hangzik fel közöttünk a megváltásnak Isten-hívása, a világ Üdvözítőjének a szava: “*Jöjjetek énhozzám mindnyájan*” és aki toborzó szavának enged, az most már az Ő hadseregéhez tartozik. Az Ő toborzottjainak ez a serege, melyet drága “*áron vett meg*” — ez az egyház. Mindenki, aki engedi, hogy Krisztus megszólítsa, az egyházhoz tartozik — legyen bár katolikus, vagy evangélikus, vagy református. Egy a lényeges s ez az, hogy valóban tagja vagy-e, vagy csak úgy tesz, mintha az volnát? Minthogy azonban ezt kívülről senki meg nem ítélni, mert itt a belépés egészen elrejtett, csak Isten előtt ismeretes tény, azért beszélünk láthatatlan egyházzal is.

Krisztus persze nem láthatatlan hadsereget akar. Olyanok seregét akarja, akikről a világ gyermekei is, akik még semmit sem tudnak, vagy semmit sem akarnak tudni a hitről, észre vehessék, hogy valami különös

dolog történik ezekkel. Tudniillik az: ők uruknak engedelmeskednek s többé nem a saját akaratuknak. S Krisztus ezt a sereget “toborzói”, “hírnökei” által toborozza. Az első hírnökök az apostolok voltak. Azért nevezik az egyházat “apostoli”-nak. Rajtuk nyugszik ezért az egyház, vagyis az általuk hirdetett üzeneten — a Jézusról, az Isten Fiáról, a megfeszítettéről és feltámadottról, az Isten országáról, az Isten uralkodásáról szóló üzeneten.

Ez az “egyház” nemcsak “apostoli”, azaz az apostoloktól alapított, hanem “közönséges”, “egyetemes” is — amit régebben úgy mondtak, hogy katolikus, azonban ezen ma nálunk mindenki római katolikust ért, ami valami egészen más. Közönséges — egyetemes azt teszi: az egész világon elterjedt. Egy hadsereg, mindegy, hogy hol van: Svájcban, Amerikában vagy Japánban, mindenütt, ahol “*az Úr Jézusnak a nevét hívják segítségül*”, minden helyen. Egyetemes ilyen értelemben is: áthat minden nemzeti egyházon, felekezeten és szektán. Krisztus nem gyűjtötte össze egy rakásba a maga embereit, azok nemcsak az összes országokban, hanem a legkülönbébb egyházi szervezetekben is szétszóródtak. Ez utóbbi nagy nyomorúság. Csak egyetlen egyháznak kellene lennie. Mennyivel több átütő ereje lenne, mennyivel nagyobb tekintélye volna a világon! S fordítva, mennyi gyalázkodás hull Jézus Krisztus nevére azért, mert olyan sokféle egyház, szekta és felekezet van. Miért van ez így? Mert az emberek nem maradtak meg az igazságnál, tudniillik annál az igazságnál, melyet az apostolok hirdettek. És mert sokan közülük gögből, nagyképűsködésből azt gondolják, hogy nekik még valami különös dologra is szükségük van. Minden elképzelhető kicsiség miatt új szekták alakultak. Persze többnyire azért, mert valamelyik “történelmi” egyház lelkiileg elaludt, vagy elsatnyult. Csak egyetlen egyháznak kellene létezni, ezt az egységet azonban csak a hit hatalmas megújulása, egy új, az evangélium mélységeiből fakadt reformáció teremtheti meg.

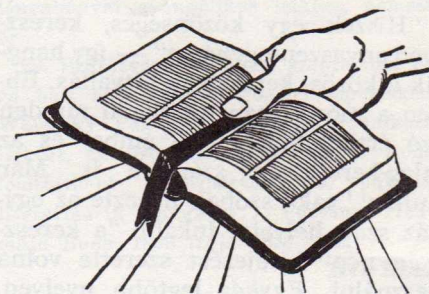
A legfontosabb és a legnehezebb szócska itt: a “szent” egyház. Szent nem azt jelenti, amit általában érte-

Az új budapesti Evangélikus Teológiai Akadémia és Teológus Otthon homlokzata. Szeptember 25-én világraszóló háladási ünnep keretében avatta fel hazai

egyházunk a lelkészképzés új otthonát, mely Zuglóban épült fel mintegy 10 millió forintos költséggel. E jelentős esemény méltatására még visszatérünk.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a biblia olvasásához —

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

nek rajta, hanem azt, hogy valami Istenhez tartozó. Ez dönt el mindent, nemcsak az egyház sorsát, ha-

nem az örökéletet is. Istenhez tartozóvá, vagy szentté az által lesz az ember, hogy a megbocsátás isteni ígéretét bűnbánatban és hitben elfogadja. Ahol ez történik, ott új tag lép az egyházba, ott új tag nő ahhoz a testhez, amelynek feje Krisztus. Hogyan jut be valaki az egyházba? Egyes egyedül az Isten ígéje iránti szívbeli hit és engedelmesség által. A hit engedelmissége dönti el azt, hogy vajon te is az egyházhoz tartozol-e?

GYŰLEKEZETI HÍREK

PITTSBURGH

Lelkész: Mészáros Sándor

Templom és lelkészlak: 161 Hazelwood Ave. (15207). Tel.: (412) 421-2174. Istenisztelet minden vasárnap de. 10-kor angol, 11-kor magyarul. Vasárnapi iskola 10 órakor. Úrvacsoracsztás minden hónap első vasárnapján.

Július és augusztus vasárnapjain közös angol-magyar összevont Isteniszteleteket tartottunk. A lelkész nyári szabadsága idején Dr. Vietórisz József és Zerinváry Miklós gondnokok végezték a templomi szolgálatokat. Illesse köszönet őket.

A lelkészesalád külön öröme volt, hogy D. Káldy Zoltán, Bp.-i evangélikus püs-

pök és Nt. Deák Ödön, nagyváradi lelkipásztor, július 31 és augusztus 3 között megtekintették szép templomunkat és városunk nevezetességeit. Káldy püspök áldásos jókívánságokkal gondolt pittsburghi magyar evangélikus népünkre és szóban is tolmácsolta a hazai Evangélikus Egyház köszönetét, hogy az ez év szeptemberében megnyitásra kerülő új Evangélikus Teológia építési alapjára adományt küldtünk. Hazai vendégeinkkel látogatást tettünk a Ligonieri Bethlen Otthonban is, ahol Ft. Nagy Lajos volt református püspök, az otthon igazgatója, igaz magyar vendégszeretettel fogadott bennünket. Külön köszönet illeti a Molnár József Jr. házaspárt, hogy mindkét vendégünk részére kényelmes szállással szolgáltak. Meggyőződésünk, hogy Káldy püspök úr és Deák lelkész úr, magyar és evangélikus népünket őszintén szeretik, hűséges és krisztusi lelkülettel szolgálják hazai egyházunkat. Isten áldása kísérelje életüket és minden jó szolgálatukat.

Szeptember 2-án az Úr hazahívta Miller Jánosné 85 éves hűséges egyháztagunkat. Temetése szeptember 5-én volt Nt. Markovits Pál szolgálatával. A jó Isten vigasztalja meg a gyászoló családot.

Szokásos nyári piknikünket, szeptember 15-én, a hűvös idő miatt az iskolateremben tartottuk meg nagy sikerrel. Aszszonyaink finom ebéddel, süteményekkel és frissítőkkal szolgáltak. Piknikünk tiszta bevételét elküldtük a Zelenople-i Evangélikus Otthon javára.

Miller Sándorné és Ragányi Jánosné betegek gyógyulásáért külön imádkozunk. A lelkipásztor több alkalommal vendég-szolgálatokat végzett a Mason-town-i és Carmichaels-i evangélikus egyházaknál, a Duquesne-i és McKeesport-i magyar református egyházaknál és a helyi rádió is szolgálatokat végcz.

1974. NOVEMBER HÓ

1. 1 Pt 2:5-10. — Jel 14:17-20.
2. Zsid 7:23-28. — Jel 15:1-4.

PÜNK. U. 22. VAS. — NOV. 3.

Heti ige: 2 Tim 2:5

3. 2 Tim 3:14-4:5. — Lk 18:1-8a.
4. 1 Kor 9:24-27. — Jel 15:5-8.
5. 2 Tim 2:1-5. — Jel 16:1-9.
6. Rm 14:13-21. — Jel 16:10-16.
7. 1 Kor 9:13-18. — Jel 16:17-21.
8. Lk 22:31-38. — Jel 17:1-6.
9. 1 Kor 7:29-31. — Jel 17:7-14.

PÜNK. U. 23. VAS. — NOV. 10.

Heti ige: Mt 24:13

10. 2 Tim 4:6-8, 16-18. — Lk 18:9-14.
11. Mt 24:1-8. — Jel 17:15-18.
12. Mt 24:9-14. — Jel 18:1-8.
13. Mt 24:29-35. — Jel 18:9-20.
14. Mt 24:36-42. — Jel 18:21-24.
15. 2 Ts 2:13-17. — Jel 19:1-5.
16. Mt 24:43-51. — Jel 19:6-10.

PÜNK. U. 24. VAS. — NOV. 17.

Heti ige: 2 Kor 5:10

17. 2 Ts 1:1-5, 11-12. — Lk 19:1-10.
18. Dán 5:1-30. — Jel 19:11-16.
19. 1 Móz 19:15-29. — Jel 19:17-21.
20. Rm 2:1-11. — Zsolt 51.
21. Ez 14:12-23. — Jel 20:1-6.
22. Jel 2:1-5, 7. — Jel 20:7-10.
23. 1 Pt 4:1-7. — Jel 20:11-15.

PÜNK. U. UT. VAS. — NOV. 24.

Heti ige: Lk 12:35

24. Kol 1:13-20. — Lk 23:35-43.
25. 1 Ts 5:1-11. — Jel 21:1-8.
26. Zsid 12:12-17. — Jel 21:9-14.
27. Mk 13:31-37. — Jel 21:15-27.
28. Mt 25:14-30. — Jel 22:1-5.
29. Zsid 10:32-39. — Jel 22:6-15.
30. Zsid 12:22-29. — Jel 22:16-21.

(J)

Túrmezei Erzsébet:

ÚJ SZEMMEL

Kis százsorszépek lenn a fűben,
rőt, arany őszi levelek,
máskor is megörültem nektek,
máskor is észrevettemek.

De most ezerszer-szépek vagytok,
s ezerszeres az örömöm.
Minden hulló falevél lát:án
száll szívből egy „köszönöm”!

Megyek a Liget őszi útján,
színesedő, szép fák alatt.
Színek, fények, elvesztettek,
és újra megtaláltalak.

Még üdébben és teljesebben!
Zöldebb a zöld, kékebb a kék!
Szébben ragyog a tavak tükre,
sugarasabb az őszi ég.

Visszanyert fények között járok
új szemmel a régi úton,
s ami régen természetes volt,
most megköszönni sem tudom.

Új szem, új szív, új látásokkal,
új hálával színg teli...
s Isten irgalma új csodáit
új örömmel énekelem.